

Η συμμετοχή ογκολογικών ασθενών σε κλινικές μελέτες μειώθηκε κατά 60% κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

Το Ινστιτούτο Έρευνας για τον Καρκίνο (Institute of Cancer Research, ICR) του Λονδίνου δημοσίευσε πρόσφατα μια έκθεση σχετικά με δεδομένα ελαττωμένης συμμετοχής ογκολογικών ασθενών σε κλινικές μελέτες κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, καθώς και προτάσεις για να ξεπεραστούν συγκεκριμένα εμπόδια.

Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Σταυρούλα Πάσχου** (Επίκουρη Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας), **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου** (Καθηγήτρια Θεραπευτικής-Προληπτικής Ιατρικής) και **Θάνος Δημόπουλος** (Καθηγητής Θεραπευτικής-Αιματολογίας-Ογκολογίας και Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα κύρια σημεία της έκθεσης αυτής.

Τα στοιχεία που αναλύθηκαν καταδεικνύουν ότι ο αριθμός των ασθενών με καρκίνο που συμμετείχαν σε κλινικές δοκιμές στην Αγγλία μειώθηκε σε 27.734 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021, από 67.057 που ήταν ο ετήσιος μέσος όρος τα προηγούμενα 3 έτη. Ο αριθμός μειώθηκε μάλιστα σημαντικά για σχεδόν κάθε τύπο καρκίνου. Ενδιαφέρον έχει ότι οι φτωχότεροι ασθενείς και εκείνοι που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες ήταν λιγότερο πιθανό να έχουν πρόσβαση σε κλινικές δοκιμές. Αναζητώντας τις αιτίες αυτής της μείωσης, το ICR κοινοποίησε ευρήματα που δείχνουν ότι τα προβλήματα με τη διάθεση κλινικών δοκιμών σε ογκολογικούς ασθενείς είναι μακροχρόνια και υπερβαίνουν την πανδημία COVID-19, που τα έκανε απλώς πιο έντονα και ορατά. Τα προβλήματα αυτά μπορεί να συνοψιστούν στα εξής:

- Υπάρχει υπερβολικός διοικητικός φόρτος, που απαιτεί πολλές εργατοώρες εκπαιδευμένου προσωπικού.
- Το Εθνικό Σύστημα της Αγγλίας (NHS), αλλά και άλλα συστήματα όπως το ελληνικό ΕΣΥ, δεν διαθέτουν τις κατάλληλες δομές για γρήγορο γενετικό έλεγχο ασθενών που θα επιτρέψει τη διαλογή και συμμετοχή τους σε δοκιμές ιατρικής ακριβείας έγκαιρα.
- Η χρηματοδότηση για τη διεξαγωγή κλινικής έρευνας ποικίλλει μεταξύ των διαφόρων νοσοκομείων, που σημαίνει ότι ορισμένοι ασθενείς χάνουν συστηματικά αυτή την ευκαιρία.
- Οι πληροφορίες που παρέχονται για τις κλινικές δοκιμές σε ασθενείς και γιατρούς είναι συχνά ανεπαρκείς ή δυσνόητες, ενώ σε μερικά Νοσοκομεία δεν είναι καθόλου διαθέσιμες.

Το ICR προειδοποιεί ότι χωρίς επείγουσα και αποτελεσματική δράση, ώστε οι κλινικές δοκιμές να είναι διαθέσιμες ευρύτερα και νωρίτερα, θα μπορούσαν να χαθούν τεράστιες ευκαιρίες για τη βελτίωση των κλινικών αποτελεσμάτων των ασθενών. Προτείνει λοιπόν τα ακόλουθα:

- Οικονομικές επενδύσεις στον τομέα των ογκολογικών μελετών από κάθε ικανό σχετικό φορέα, κρατικό ή ιδιωτικό.
- Εξορθολογισμό και απλοποίηση των κανονισμών και διαδικασιών, καθιστώντας ευκολότερη και ταχύτερη την ένταξη των ασθενών, καθώς και την ουσιαστική παρακολούθησή τους.
- Εκστρατεία ενημέρωσης ασθενών και ιατρών, ώστε οι κλινικές μελέτες να μην θεωρούνται ως η έσχατη λύση αλλά ως βιώσιμη εναλλακτική λύση σε υπάρχουσες θεραπείες.
- Οι πληροφορίες για τις κλινικές δοκιμές θα πρέπει να είναι ενημερωμένες, κατανοητές και εύκολα προσβάσιμες.
- Αντιμετώπιση των θεμάτων ανισότητας με εξασφάλιση της πρόσβασης και για γεωγραφικές περιοχές ή πληθυσμούς που δεν εξυπηρετούνται συστηματικά ως τώρα.